

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Kateřina Veselská

Název práce: „Inkluzivní vzdělávání v kontextu volebních programů politických stran“

Autorka posudku: Mgr. Eva Hejzlarová, Ph.D.

Bakalářská práce Kateřiny Veselské zkoumá to, jak je ve volebních programech politických stran a hnutí zpracováno téma inkluzivního vzdělávání. Téma je věcně aktuální, data v podobě volebních programů relativně neotřelá.

Bakalářská práce je strukturována logicky: Úvod, Cíle a výzkumné otázky, Teoretická část, Praktická část, Závěr. Lehké rozpaky cítím nad kombinací číslovaných a nečíslovaných nadpisů – vnímám tam sice pravidelnost (nadpisy prvního řádu jsou bez čísel, ta jsou použita až o úroveň níže), tj. není to nelogické, ale přínosné také ne (zvláště ve chvíli, kdy naprosto není nutné uvádět jako zvláštní oddíl Teoretickou a Praktickou část.

Cíle a výzkumné otázky jsou – co do smyslu či směru – navrženy trefně. Prvním cílem je „zjistit, jak je téma inkluzivního vzdělávání používáno v rámci volebních programů politických stran a hnutí pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2017“ (s. 5). Druhým cílem je „(z)aměřit se na politický cyklus inkluzivního vzdělávání v rámci volebních programů“ (s. 5). Formulaci druhého cíle by bylo možné ještě precizovat, protože samotné „zaměření se“ je spíše prostředek než cíl sám o sobě. Výzkumné otázky jsou logické a zajímavé. Zarazila jsem se jen u formulace výzkumné otázky (?) 1a, která je na rozdíl od ostatních výzkumných otázek formulována jako výzkumný podcíl.

V **teoretické části** autorka začíná vymezením veřejné politiky a jednotlivých komponent, z nichž se skládá, resp. které lze analyticky sledovat. Přehled je zpracovaný věcně správně (až na drobnosti typu: „Veřejná politika je poměrně nový obor, který se teprve formuje po celém světě včetně České republiky.“ /s. 6/), zároveň je třeba říci, že spíše jednoduše, bez kritičtějšího odstupu (jak je patrné např. u definic veřejné politiky na s. 6). Častěji, než by bylo vhodné, jsou zařazeny delší pasáže vykopírované z učebnice. Část „1.3.5 Politický cyklus inkluze“ by po mém soudu spadala spíše do části, kterou autorka nazývá „praktická“, protože zde aplikuje svůj teoreticko-analytický rámec na konkrétní příklad. Některé oddíly by bylo vhodnější zařadit pod nadpis „věcná východiska“ (pokud by takový existoval).

Metodologii je věnována necelá jedna strana – se stručností se pojí i další problémy. Autorka v této části neodkazuje na žádnou odbornou literaturu (celá BP má navíc jen 12 odborných zdrojů, což není mnoho). Výběr dat příliš nevysvětluje, spíše konstatuje, jak se rozhodla. Přitom by bylo možné (a důležité!) věnovat otázkám, jaká jsou specifika (výhody/nevýhody) volebních programů jako zdrojů dat, jaké výhody a nevýhody nese analýza volebních programů politických subjektů, které se dostaly do Parlamentu, jaká jsou omezení výzkumu, prostor. Podobná rozvaha by mohla v předstihu naznačit, že možná volební programy nejsou ideálním zdrojem datem na to určit, na jakou fázi politického cyklu se ta která politická strana zaměřuje (autorka to sama reflektuje

na s. 40; kdyby se nad tím zamyslela ještě dříve, mohla by datový soubor rozšířit ještě víc, než jak to učinila – např. o rozhovory představitelů jednotlivých stran pro média).

V **empirické části** autorka představuje zjištění podle jednotlivých politických stran. Prezentace pokrývá výzkumné otázky, ovšem některé pasáže nejsou zcela přesvědčivé. Např. u programu ČPS autorka píše: „Na základě potenciálu dítěte by si rodiče mohli vybrat ze širokého výběru způsobů výuky. Navíc chtějí zavést i další a nové druhy škol a způsobu vzdělávání. *„Podpoříme i inovativní veřejné školy, prostor pro nadané žáky a žáky se speciálními potřebami, vzdělávání při práci a uznání znalostí nabytých praxí.“*⁸² Z tohoto popisu je tedy zřejmé, že Pirátská strana je proti inkluzivnímu vzdělávání v současné podobě, tudíž k ní zaujímá negativní postoj. Nechce všechny děti vzdělávat ve stejném vzdělávacím proudu.“ (s. 31) Možná výše uvedené plyne z programu a z analýzy předvolební debaty na ČT, ale ne z ukázky z volebního programu. Tato konkrétní citace by totiž mohla relativně dobře fungovat i pro ČSSD, za jejíž vlády inkluze vstoupila v platnost. S ohledem na to je tak výsledné „proti inkluzi“ ve shrnutí (s. 39) příliš hrubé. Shrnutí obecně pak považuji za dobrý krok, jen provedený s menší pečlivostí, než by si téma zasloužilo.

Jazyková stránka bakalářské práce je průměrná. Nezaznamenala jsem žádné hrubky nebo výrazné množství překlepů, mezery jsou naopak v interpunkci („Aby bylo vzdělávání kvalitní je potřeba podpory pedagogů, ředitelů škol, zřizovatelů škol i pedagogicko-psychologických poraden.“ (s. 22, chybí čárka + překlep). Jazyk také není vždy maximálně obratný („je potřeba si tento pojem *představit*. Nejdříve si obecně *představíme*, co je to inkluze, poté se zaměříme na inkluzivní vzdělávání. Poté si *představíme* dokumenty, ze kterých současná podoba inkluzivního vzdělávání vychází.“ /s. 16; zdůraznění emh/). **Formální stránku** bakalářské práce hodnotím jako podprůměrnou, a to zejména kvůli nedostatku v práci s obrázky a tabulkami, které v celé práci nejsou pojmenovány ani číslovány (zdroj uváděn je). Obrázek na s. 11 je navíc nečitelný.

Celkový dojem z bakalářské práce je, že autorka základně zvládá akademické řemeslo. Prokázala schopnost uchopit výzkumný problém, zasadit jej do teoretického či věcného kontextu, zvolit metodický rámec a aplikovat jej. Úroveň této schopnosti zároveň není nijak oslnivá – práce má řadu nedostatků. Za největší problémy považuji nedomyšlenou a nepropracovanou metodologickou část, omezenou „výtežnost“ dat, hrubou prezentaci jejich analýzy a konečně celkově málo kritický přístup k práci, který je dobře patrný na řadě pasáží, kde má text spíše charakter výpisků. Bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit ji známkou **D**.

Možná otázka k obhajobě:

- Jak by bylo možné dopracovat metodologickou část (v oblastech, které jsem naznačila v posudku)?

V Praze dne 28. srpna 2018

Mgr. Eva M. Hejzlarová, Ph.D.